
CARME FORCADELL

*Escrivim
el futur
amb tinta lila*

*«Una part d'aquest llibre tracta del que
hem anat aconseguint a la presó, i l'origen
d'algun d'aquests canvis prové d'aquest
bolígraf i del motiu pel qual el faig servir».*

Carme Forcadell Lluís

**ESCRIVIM
EL FUTUR AMB
TINTA LILA**

Edicions Destino

Queda rigorosament prohibida sense l'autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

© Carme Forcadell, 2021

© de la fotografia de l'autora: Marc Puig i Pérez

© Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S.A.U. / Destino
Av. Diagonal, 662-664 - 08034 Barcelona

Primera edició: març del 2021

ISBN: 978-84-9710-313-8

Dipòsit legal: B. 2.147-2021

Fotocomposició: Grup62

Índex

Pòrtic 13

La història del bolígraf lila, el color del futur 21

Camins que es creuen 43

El que hem fet juntes en una presó d'homes 95

El que he après a la presó 121

El que no he volgut aprendre a la presó 131

Agraïments 135

Pòrtic

Podria començar aquest llibre d'una manera menys abrupta i no pas directament a la presó, i explicant la història d'un bolígraf amb tinta lila. Però si no ho fes així, em perdria en el laberint del que he viscut interpretant-ho tot una vegada i una altra, i el més trist és que una vegada i una altra, inevitablement, tot desemboca en un únic punt: a l'entrada de la presó. Ja sigui la porta d'Alcalá-Meco o la de Mas d'Enric, o l'entrada de Wad-Ras. I tots els llindars es tanquen igual: amb un so alt i sord, que converteix la porta de ferro en un mur infranquejable.

Només hi ha una frase que m'he volgut endur amb mi del passat, la de la meva mare: «Quan seràs lliure, jo ja seré morta». Desafiar aquesta profecia, tan lògica i pràcticament inevitable, ha estat un dels meus motors de resistència. Canviaria el vers de Maria-Mercè Marçal per dir-li:

no ploraràs per mi ara, mare, i jo no ploraré per tu més endavant; plorarem juntes i tornarem a riure juntes. En aquest intent, que no ens prenguin el poc temps que ens queda, hi esmerço la vida.

I és que no tots els temps van a tant per hora, a seixanta segons el minut. No val igual el temps d'una persona que té un futur previsiblement llarg que el temps d'algú que sap que no pot passar de vell. Tampoc el temps no és igual a fora que a dins: a fora passa com una exhalació, a dins porta crosses.

Sortir per estar amb la meva mare i mirar de viure el present. Aquestes van ser les meves dues consignes vitals. I encara ho són ara. Amb entrebancs i amb dies millors i pitjors.

Com m'agradaria que aquest llibre fos un llibre testimoni del que he viscut a la presó! Però la presó és encara, ara i avui, el meu present, i per tant no és un llibre de records, és un llibre de vivències vigents, de present continu, de present laberíntic, de caminar una vegada i una altra per camins petits i estrets sense portes, ni tancats, ni claus ni afores. Però caminar. Fer del present, per més dur que sigui, un nou inici de tram, un nou tornar a caminar. Encara que aquest inici sigui des d'un pou i els passos en vertical. Sempre,

sempre, sempre es pot veure el present com un nou punt de partida.

Vaig decidir quedar-me a dins de veritat —l'alternativa era engrandir la necessitat de sortir (per fer-la cada cop més insuportable)—, vaig voler no quedar-me enganxada a un passat que, com he dit, ja sé com acaba, ni tampoc vaig voler ser una rea dòcil i apagada, abstreta en mi mateixa. He volgut mirar les qui conviuen amb mi i interessar-me per les altres. Quedar-me de veritat a la presó vol dir això: ser-hi present i mirar el que m'envolta.

Sempre hi ha un últim reducte de llibertat, un món inaccessible, propi i privat, ple de camins interns que hom pot triar agafar; allà no hi valen ni els murs ni els filats, ni els patis sense arbres coberts de ciment i envoltats de murs.

Quan una ha de pagar la màxima pena imposable per haver defensat les seves conviccions, es mereix atribuir-se les penes i les inquietuds que vol viure a la presó, i jo vaig decidir ser la Carme, la filla de la Carmeta.

La filla de la Carmeta i també la mare, la iaia, la dona, la sogra, l'amiga i la nova companya de la presó. Perquè la meva identitat, aquella més irreductible, es basa en els lligams afectius.

Per això aquest llibre voldria que fos una

mica la meva història, però sobretot, i molt, la història d'elles.

Aquest llibre està dividit en tres apartats: la història del bolígraf lila que dona nom al llibre, una mostra de la vida d'algunes dones (de com van arribar i com van viure a la presó), i finalment de què podem aconseguir les dones si ens posem a treballar juntes. I tot això afegint-hi, de tant en tant, coses que he comprès sent a la presó. Com llegireu, les històries són comunes, el bolígraf és un símbol senzill, i les coses que hem aconseguit tampoc no són gaire glorioses. Però la política també és, i molt, el camí fet de petites passes, com la llibertat, que segons la meva sentència no assoliré pas caminant, sinó pagant amb la moneda més cara, la del temps de viure, concretament 4.187 dies.

Què és o què hauria de ser la política? El treball honest, ple d'objectius sostinguts en la realitat per millorar el món, i si això no és possible, intentar com a mínim millorar un tros del món, i si això tampoc no pot ser, mirar de millorar-se a una mateixa. Jo vaig triar fer política amb les possibilitats del meu present.

Així que vaig entrar a la presó per poder fer política de detall, gestió de màxima proximitat, incidència directa en aspectes nimis en aparença però tal vegada fonamentals per a un grapat de

dones. Es tractava de fer pedagogia, de canviar l'autopercepció del propi jo, de millorar l'autoestima i de fer alguna cosa, cada vegada que fos possible, per tenir una presó més feminista, que és el mateix que dir més justa, més humanitària i més a prop dels drets humans.

Vet aquí la meva història i sobretot la història de moltes dones, dones que amb aquest llibre voldria treure de la invisibilitat, els drets de les quals voldria reivindicar i la vida de les quals voldria millorar si és possible.

Una hauria de ser jutjada sempre per les intencions en iniciar qualsevol projecte, i puc haver-me equivocat, però us puc ben assegurar que, ara i sempre, les meves intencions han estat mirar de fer allò que em sembla més correcte, des del diàleg, el respecte i les legítimes reivindicacions. Ara i abans, aquí i fora.

Nota: Els beneficis d'aquest llibre aniran a parar íntegrament a diferents associacions i entitats que treballen per a la integració i la millora de les condicions de vida de les preses.

Els noms de les preses són inventats per preservar-ne la intimitat.